

Nye samisk utgivelser – nyhetsbrev november 2012

BØKER

Ketil Zachariassen: Samiske nasjonale strategar – samepolitikk og nasjonsbygging 1900–1940, Isak Saba, Anders Larsen og Per Fokstad

Samiske nasjonale strategar er den første samlede framstillingen av den samepolitiske kampen for samisk språk og kultur på første halvdel av 1900-tallet. Basert på omfattende ny forskning om den samiske opposisjonens deltakelse i det samiske og norske ordskiftet, både lokalt og nasjonalt. Den utfordret den norske skole- og fornuksingspolitikken, synet på forholdet mellom folk, nasjon og kultur og forestillingen om Norge som en homogen stat. Boka er basert på Ketil Zachariassens doktoravhandling fra 2011 ved Universitetet i Tromsø – *Samiske nasjonale strategar – den samepolitiske opposisjonen i Finnmark, ca. 1900-1940*

ISBN: 978-82-8263-117-4. ČállidLágádus, 2012. 368 s. 300.-

Silja Skjelnes-Mattila & Sven Mannela: Nybegynnerkurs i samisk

Storfjord språksenter har gitt en et flott kurshefte i nordsamisk etter samme mal som deres nybegynnerkurs i kvensk/finsk. Kursopplegget er beregnet på både nybegynnere og passive språkbrukere og legger stor vekt på muntlige øvelser i stedet for grammatikk. Heftene er også tilgjengelig elektronisk via <http://www.spraakcenter.no>

ISBN 978-82-998673-3-7. Storfjord språksenter, 2012. 47 s./ *Nybegynnerkurs i finsk & kvensk*: ISBN 978-82-998673-2-0. 43 s.

Samisk språkundersøkelse 2012

Det er store variasjoner i språkferdigheter og profilen på denne mellom nord-, lule- og sørsamisk. I samiske kjerneområder brukes samisk i mange ulike samhandlingssituasjoner. I lulesamisk område er språkferdighetene ennå relativt sterke, men språket brukes på færre arenaer. I småkommuner fra Finnmark til nordre Nordland er det i dag få som behersker samisk. For sørsamisk språk har en tidlig fornorskning til en viss grad blitt snudd til en revitalisering, men dette har ført til et mer skriftbasert språk. Økt bruk av samisk språk følger der kommuner og samiske miljø samarbeider. Tilgang til opplæring i samisk på skolen er ennå mangelfull. Også voksne har interesse av opplæringstilbud i samisk. Rapporten danner et godt empirisk grunnlag for videre arbeid for å styrke de samiske språkene i Norge.

Tekstene er skrevet av Karl Jan Solstad, Aila Marge Varsi Balto, Vigdis Nygaard, Eva Josefsen og Marit Solstad. Karl Jan Solstad er redaktør.

[Elektronisk versjon: Samisk språkundersøkelse 2012 \(PDF\)](#)

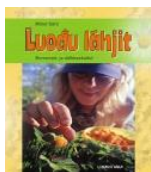
ISBN: 978-827321-629-8. Nordlandsforskning, rapport 7/2012. 224 s. 250.-

Sámi giellagaskadeapmi 2012

Nordsamisk versjon av Samisk språkundersøkelse 2012

[Sámi giellaqaskadeapmi 2012 \(PDF\)](#)

ISBN: 978-82-7321-631-1. 238 s. Nordlandsforskning, rapport nr. 9/2012. 250.-

Máret Sára: Luodu láhjit: Borramuš- ja dálkkasšattut

Temaboka *Luodu láhjit* er ment for elever i ungdomsskolen, men den passer også for 5.–7. trinn og andre som er interessert i hvordan å høste, oppbevare og bruke planter. Gjennom praktisk arbeid skal elevene lære å bruke tradisjonelle planter både i husholdningen og også vite hvordan samene har brukt plantene som medisin. Boka har informasjon om de vanligste plantene, bærene og tresortene som kan brukes som mat og medisin. Plantenes navn er på samisk og latinsk, samt norsk, svensk og finsk. Boka har en norsk-samisk-norsk ordliste. Boka tar for seg til sammen 46 planter med informasjon om plantefamilie og slekt. Nordsamisk tekst.

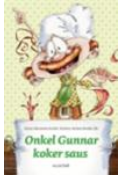
ISBN: 9788273747792. Davvi girji, 2012. 208 s. 310.-

Sig-Britt Persson: Daarhve jih dah Kasush

Lære- og arbeidsbok som omhandler de åtte kaser som finnes i sørsamisk. For hver kasus finnes det eksempel på to- og trestavelser substantiver med forklaringer, meninger og lesetekster med tilhørende arbeidsoppgaver. Boka er skrevet helt på sørsamisk og passer for elever i grunnskolen som leser samisk som første eller andre språk. Boka kan også være til god hjelp på høyere nivå for de som vil lære seg hvordan kaser fungerer i sørsamisk. Madeleine Renhuvud har illustrert boken.

ISBN: 978-82-90625-67-7. DAT, 2012. 123 s. 110.-

Marry Ailonieida Somby: Onkel Gunnar koker saus

Den samiske forfatteren og poeten Marry A. Somby har lansert ny barnebok med en fantasifull fortelling og flotte, humoristiske illustrasjoner av Kristina Karlsen Brekke. Somby debuterte som forfatter i 1976 med *Ammul ja alit oarbmælli (Ammul og den blå kusinen)*. Den ble kjent som den første samiske barneboka. Vi følger onkel Gunnar på kjøkkenet når ha prøver å lage verdens beste saus. Aldersgruppe: 3-6 år.

ISBN: 978-82-9306-522-7. Margbok, 2012. 248.-

Anne-Grethe Leine Bientie: Vattáldahka – subtsas Kristusa birra

Bildebok for barn og unge om en Kristus-legende. Historien knytter Jesus til Sameland. Josef og Maria er på flukt med det lille Jesus-barnet. De er i ørkenen, og det er kaldt. En isende vind blåser gjennom klærne. Hvordan skal det gå med barnet? Marias bønn om hjelp blir hørt, for Gud sender en engel til samene i nord. For samene vet hvordan man skal berge barn gjennom kalde vinternetter. Oversatt til lulesamisk av Oddvar Andersen. Aldersgruppe: 6-12 år. Gitt ut på sørsamisk i 2008: *Vaatese – saernie Kristusen birje*

ISBN 978-82-7601-204-0: Idut, 2012. 40 s. 180.-

Maren Uthaug: Dan botta go vuordit beaivváža

Maren Uthaug følger opp suksessen med satirebøkene *Ságer somá leat sápmelažžan* (2010) og *Ságeris ságat* (2011). Denne gangen uten hjelp fra sin kusine Mona Solbakk i harselasen med samer, samisk kultur og samfunnsforhold. Uthaug har røtter i Tana og har vokst opp i Danmark. Nordsamisk tekst. Satireboken er også utgitt i norsk versjon: *Mens vi venter på solen* og det planlegges utgivelser av lulesamisk og sørsamisk versjoner.

ISBN: 978-82-8263-115-0. ČállidLágádus, 2012. 163 s. 170.-

Maren Uthaug: Mens vi venter på solen

Maren Uthaug følger opp suksessen med satirebøkene *Det er gøy å være same* (2010) og *Same shit* (2011). Denne gangen uten hjelp fra sin kusine Mona Solbakk i harselasen med samer, samisk kultur og samfunnsforhold. Uthaug har røtter i Tana og har vokst opp i Danmark. Satireboken er også utgitt i nordsamisk versjon: *Dan botta go vuordit beaivváža* og er planlagt utgitt i lulesamisk og sørsamisk versjon.

ISBN: 978-82-8263-115-0. ČállidLágádus, 2012. 163 s. 170.-

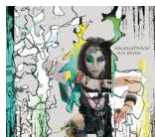
MUSIKK, LYDBØKER

Karen Anne Buljo: Pelle Njoammil – juovllat Sáttomiellis (lydbok)

Pelle Njoammil – Juovllat Sáttomiellis er det andre hørespillet om den seks år gamle jenta Risten Ingá som bor i Sáttomielli sammen med sin far. Det er snart jul, og Risten Ingá og bestefar holder på å forberede seg til høytiden.

ISBN: 978-82-7374-864-5. Davvi girji, 2012. 1 CD. 249.-

Elin Kåven: Máizan – Thaw (CD)

Elin Kåven, artist og danser, fra Karasjok har nå gitt ut sitt tredje album *Máizan – Thaw*. Kåven blander det samiske med folk, pop og world. Likhet i stil og form fra hennes forrige album *Jikrjon musihkka – Frozen music* er klart til stede men, isen holder på å smelte, (máizat = tine, bli mildere), sier Kåven selv om dette albumet. Kåven var i 2011 utnevnt til årets samiske artist av Scene Finnmark/Sápmi Music, som arbeider med å promotere profesjonelle samiske artister.

DATCD-63. DAT, 2012. 1 CD.

Max Mackhé: Välkommen Sápmái (CD)

Svenske Max Machke, bosatt i Kautokeino, er ute med sitt andre album *Välkommen Sápmái*. Cd'en inneholder 9 egenkomponerte låter på svensk og nordsamisk. Simon Issat Marainen har skrevet teksten til en av låtene. Musikken er en blanding av samisk folk, vise- og punkrock. Tekstene er inspirert av den samiske kulturen og dagens politiske situasjon for samene.

MMCD12. Dačča records, 2012. 1 CD.

Ritnoaivi ja nieguid oaidni – The Frost-haired and the Dream-seer (CD)

Musikk fra teaterforestillingen *Ritnoaivi ja nieguid oaidni*, produsert og framført av Beaivváš sámii teater og regissert av Haukur J. Gunnarsson. Både forestillingen og musikken er skrevet og komponert av den kjente samiske poeten, komponisten, skuespilleren og artisten Nils-Aslak Valkeapää (1943-2001). Valkeapää, inspirert av den klassiske Japanske Noh teateret, har skrevet fortellingen i form av en drøm – der en ung reingjeter drømmer at en gammel vis mann kommer til han. Den gamle påminner den unge om viktigheten av gammel viten, og advarer for kaos og ødeleggelse om mennesket glemmer at man bare er en liten del av universet og at man er underordnet naturen. Albumet inneholder 13 spor – blant dem *Áillohaš*, *Eallima áhpi*, *Sámi eatnan duoddariid*, *Davás* og *Biegga*

DATCD-61. DAT, 2013. 1 CD (34 min.)

Annet

Áillohaš – Nils-Aslak Valkeapää – kaleandar/calendar 2013

Flott kalender med malerier og dikt av den kjente samiske multikunstneren Nils-Aslak Valkeapää gitt ut av Láassagámmi og DAT forlag. Nordsamisk og engelsk tekst. Måneds- og ukedagene er også oppgitt på andre samiske språk som lulesamisk, sørsamisk og østsamisk.

DAT, 2012. 140.- (kan kjøpes gjennom savedesign.no og lassagammi.no)

Samefolket – den samiska kultur- och samhällstidskriften 10/2012

Nytt nummer av den samiske kultur og samfunnstidskriften *Samefolket* som blir gitt ut i Sverige. Tekstene i *Samefolket* er stort sett svenskspråklig, men har også artikler på de samiske språkene og norsk. I dette nummeret finnes det blant annet et portrett av den samiske forfatteren og journalisten Ann-Hélen Laestadius og artikler om det svenske Samefonden og dens oppgaver. *Samefolket* kommer ut med 12 nummer i året. Noen av disse er dobbelnummer. Det samiskspråklige innholdet finnes oversatt til svensk på tidsskriftets nettsted: <http://samefolket.se/>

ISSN 0346-0320. – 420 SEK pr år. (kan bestilles gjennom [NBF tidsskriftformidlingen](http://nbf-tidsskriftformidlingen.no))

Vennlig hilsen -Dearvuodaguin

Edel Olsen

Rådgiver - Ráđđeaddi

Samisk bibliotektjeneste i Troms - Sámi girjerádjubálvalus Romssas

Tlf: 777 88 379

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.wordpress.com>. Her legges det jevnlig ut informasjon om nye samiske utgivelser.